

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับกิจการโรงแรม

นางสาว อภิญญา เกษตรเอี่ยม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-17-0280-9

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

15 มี.ค. 2546

120200079

THE LEGAL MEASURES OF HOTEL BUSINESS

Miss Apinya Kaset-iam

The Thesis submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-17-0280-9

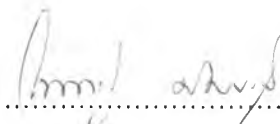
หัวข้อวิทยานิพนธ์	มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับกิจการโรงแรม
โดย	นางสาวอภิญา เกษตรเอี่ยม
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ลำเรียง เมฆเกรียงไกร

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทนิติศาสตร์

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉัตรทิพย์ จันทร์นวล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ไพฑูริย์ คงสมบูรณ์)

 ..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ลำเรียง เมฆเกรียงไกร)

 ..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุธีร์ ศุภนิตย)

 ..... กรรมการ
(อาจารย์ชยันติ ไกรกาญจน์)

 ..... กรรมการ
(อาจารย์สัมพันธ์ แป้นพัฒน์)

อภิญา เกษตรเยี่ยม : มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับกิจการโรงแรม. (THE LEGAL MEASURES OF HOTEL BUSINESS) อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ สำเรียง เมฆเกรียงไกร 145 หน้า. ISBN 974-17-0280 -9

ปัจจุบันกิจการโรงแรมรวมถึงกิจการให้บริการสถานที่พักแรมชั่วคราวประเภทต่างๆได้เข้ามามีส่วนสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับประชาชนและมีบทบาทต่อการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศมากขึ้น รัฐจึงควรมีมาตรการในการที่จะควบคุมดูแลกิจการดังกล่าวให้มีการบริการที่เป็นมาตรฐาน เพื่อความปลอดภัยและคุ้มครองประชาชนหรือผู้เข้าไปใช้บริการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาและวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวกับกิจการโรงแรมว่ามีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบันหรือไม่ เพียงใด และมีอุปสรรคหรือข้อจำกัดในการที่จะพัฒนาส่งเสริมการประกอบกิจการนั้นอย่างไรบ้าง เพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขต่อไป และจากการศึกษาพบว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจการโรงแรมโดยเฉพาะพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2478 มีบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการประกอบกิจการโรงแรมในปัจจุบัน เช่น กฎเกณฑ์เกี่ยวกับขั้นตอนการขอใบอนุญาตมีความยุ่งยากและอัตราโทษต่ำเกินไป อีกทั้งกฎหมายยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรในการควบคุมหรือจัดระเบียบสถานที่พักแรมชั่วคราวประเภทอื่นที่มีลักษณะการให้บริการคล้ายคลึงกันกับโรงแรม เช่น เกสต์เฮาส์ ทั้งนี้เนื่องมาจากการกำหนดมาตรฐานหรือเกณฑ์การให้ใบอนุญาตประกอบกิจการและระเบียบปฏิบัติอื่นๆที่เป็นอุปสรรค ทำให้ผู้ประกอบการเหล่านั้นไม่สามารถปฏิบัติตามได้ จึงเกิดความพยายามหลีกเลี่ยงกฎหมายและทำให้รัฐไม่สามารถเข้าไปควบคุมดูแลได้

ดังนั้น จากผลการศึกษาผู้เขียนจึงเห็นสมควรที่จะให้มีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจการโรงแรม คือ ควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎเกณฑ์ในพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.2478 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายควบคุมอาคาร กฎหมายการสาธารณสุข ให้มีลักษณะที่เอื้ออำนวยให้ผู้ประกอบกิจการโรงแรมหรือสถานที่พักชั่วคราวในทำนองเดียวกันนี้สามารถปฏิบัติตามได้ โดยการกำหนดประเภทและมาตรฐานเกี่ยวกับลักษณะการให้บริการสถานที่ตั้ง ขนาด และสิ่งอำนวยความสะดวกของโรงแรมให้สอดคล้องกับลักษณะและสภาพของโรงแรมแต่ละประเภทเพื่อให้กิจการเหล่านี้เข้ามาอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐได้

สาขาวิชา ..... นิติศาสตร์ ..... ลายมือชื่อนิติศ..... อภิญา เกษตรเยี่ยม.....
ปีการศึกษา ..... 2544 ..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4186160134 : MAJOR LAWS

KEY WORD : HOTEL LAW / HOTEL / HOTEL BUSINESS

APINYA KASET-IAM : THE LEGAL MEASURES OF HOTEL BUSINESS.

THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF. SAMRIENG MEKKRIENGKRAI 145 pp.

ISBN 974-17-0280-9

Nowadays, hotel business including temporary accommodation play a major role in developing and promoting the tourism of Thailand. The Thai government should have a policy to regulate hotel business for the result of achieving the international standard and the safety of customers.

This thesis has an objective to study and analyze the laws and regulations relating to hotel business in the aspect of their practicalities to the present situation. Moreover, this thesis also studies the limitation of doing hotel business and tries to make an assumption to solve the problems from the laws and regulations relating to hotel business in the long run. From my research, I have found that the laws and regulations relating to hotel business especially Hotel Act B.E.2478 is inconsistent with the situation of doing hotel business in Thailand. For instance, the regulations relating to the license procedure have many difficulties in obtaining license and its content about punishment is very below from the optimal standard. Besides, the laws relating to hotel business are not efficient to control other temporary accommodations such as guest house whose services are similar to hotel business. Due to the unsuitable standard of granting license for hotel business, the entrepreneurs in hotel business could not abide by the laws and regulations relating to hotel business. Then, the enforcement of the laws relating to hotel business has been a cronic problem until now.

Accordingly, I fully support the revision of Hotel Act B.E.2478 and regulations relating to hotel business , for instance Building Control Act B.E.2522 , Public Health Act B.E. 2535 to make the entrepreneurs in hotel business and temporary accommodation fully agreeable to abide by the laws and regulations relating hotel business. By setting the standard about the service, location , size ,and accommodation of hotel business , hotel business will be controlled by the Thai government optimally.

Field of study.....Laws..... Student's signature..... *A. kaset-iam*
Academic year.....2001..... Advisor's signature... *S. Mekkiengkrai*.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้มีพระคุณหลายท่าน ซึ่งได้แก่ ท่านรองศาสตราจารย์ลำเรียง เมฆเกรียงไกร ที่ได้กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและให้คำแนะนำ รวมทั้งดูแลแก้ไขความเรียบร้อยของวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ท่านรองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ ซึ่งได้ให้ความกรุณารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และได้ช่วยเหลือให้กำลังใจผู้เขียนเป็นอย่างดี ท่านรองศาสตราจารย์ สุธีร์ ศุภนิธย์ ท่านอาจารย์ชยันติ ไกรกาญจน์ ซึ่งได้กรุณาสละเวลามาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อีกทั้งยังได้ให้ความรู้ ข้อคิดเห็น ตลอดจนชี้แนะประเด็นต่างๆอันเป็นประโยชน์ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และท่านอาจารย์สัมพันธ์ แป้นพัฒน์ ซึ่งให้ความกรุณารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อีกทั้งยังเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เขียน รวมทั้งจัดหาข้อมูลต่าง ๆ อันจำเป็นต่อการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เอาใจใส่ในการตรวจสอบงานของผู้เขียน และให้กำลังใจผู้เขียนเป็นอย่างดีตลอดมา ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทุกท่านมา ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ คุณธวัชชัย ว่องพรรณงาม คุณเพชรสุดา อร่ามเสีรวงศ์ พี่มา นก พี่พวง และเพื่อนๆอีกหลายคนที่คุณเขียนไม่อาจจะเอ่ยนามได้หมดในที่นี้ ซึ่งคอยเป็นกำลังใจ และช่วยเหลือในด้านข้อมูลจากห้องสมุดและเอื้อเฟื้อด้านการจัดพิมพ์เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ Mr. Bas Dijkhuizen ที่กรุณาสละเวลาแปลเอกสารและเอื้อเฟื้อคอมพิวเตอร์ให้แก่ผู้เขียน , Ms. Annette Rupp , พี่แยม และ เจท ที่ช่วยเหลือด้านข้อมูลภาษาต่างประเทศ

ในท้ายสุดนี้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะไม่สามารถสำเร็จลุล่วงได้หากขาดพระคุณของบิดา มารดา ครอบครัวของผู้เขียนที่ให้ความรัก ความห่วงใย และให้โอกาสในการศึกษาอย่างเต็มที่ พร้อมทั้งคอยเป็นกำลังใจให้แก่ผู้เขียนตลอดมา ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงสุด

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขออ้อมรับและขออภัยมา ณ โอกาสนี้

นางสาวอภิญา เกษตรเยี่ยม

พฤษภาคม 2545

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1	บทนำ
1.1	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1
1.2	สมมุติฐานของการวิจัย..... 4
1.3	วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 4
1.4	ขอบเขตของการวิจัย..... 4
1.5	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย..... 5
1.6	วิธีการศึกษาวิจัย..... 5
บทที่ 2	ข้อความทั่วไปเกี่ยวกับกิจการโรงแรม
2.1	ความหมายของคำว่า " โรงแรม " 6
2.2	ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของกิจการโรงแรม..... 9
2.1.1	ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของกิจการโรงแรม ในต่างประเทศ..... 9
2.1.2	ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของกิจการโรงแรมใน ประเทศไทย..... 11
2.3	กิจการโรงแรมของประเทศไทยในปัจจุบัน..... 13
2.3.1	รูปแบบของกิจการ..... 14
2.3.2	การจัดตั้งและการเปิดดำเนินกิจการ..... 18
2.3.3	สถานการณ์การประกอบการ..... 24
2.4	ความสำคัญของกิจการโรงแรมต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว..... 26
2.5	หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกิจการโรงแรม..... 29

สารบัญ (ต่อ)

2.6	บทบาทของรัฐในการควบคุมดูแลกิจการโรงแรม.....	36
2.6.1	ด้านวิธีปฏิบัติในการดำเนินกิจการโรงแรมของเจ้าสำนัก โรงแรม.....	37
2.6.2	ด้านความปลอดภัยของตัวอาคารโรงแรม.....	41
2.6.3	ด้านการสาธารณสุขและอนามัย.....	43
2.6.4	ด้านการดูแลและป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม.....	46
2.6.5	ด้านการให้บริการความบันเทิงภายในโรงแรม.....	47
2.6.6	ด้านการส่งเสริมและพัฒนากิจการโรงแรม.....	49
บทที่ 3	ขอบเขตความรับผิดชอบของผู้ประกอบกิจการโรงแรมต่อบุคคลภายนอก	
3.1	ขอบเขตความรับผิดชอบของผู้ประกอบกิจการโรงแรมต่อบุคคล ภายนอกตามกฎหมายไทย.....	55
3.1.1	นิติสัมพันธ์และความรับผิดชอบของเจ้าสำนักโรงแรมต่อ คนเดินทางหรือแขกอาศัยตามหลักกฎหมายฝากทรัพย์.....	60
3.1.2	นิติสัมพันธ์และความรับผิดชอบของเจ้าสำนักโรงแรมต่อ คนเดินทางหรือแขกอาศัยตามหลักกฎหมายวิธีเฉพาะ สำหรับเจ้าสำนักโรงแรม.....	62
3.2	ขอบเขตความรับผิดชอบของผู้ประกอบกิจการโรงแรมต่อบุคคล ภายนอกตามกฎหมายต่างประเทศ.....	67
3.2.1	กฎหมายประเทศอังกฤษ.....	67
3.2.2	กฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา.....	78
บทที่ 4	วิเคราะห์อุปสรรคและข้อจำกัดในการพัฒนาและส่งเสริมกิจการ โรงแรม	
4.1	อุปสรรคและข้อจำกัดทางด้านกฎหมาย.....	96
4.1.1	กฎหมายไม่เอื้ออำนวยให้สามารถปฏิบัติตามได้.....	96
4.1.2	ความไม่เหมาะสมของเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพการประกอบการใน ปัจจุบัน.....	100

4.1.3	การนำกฎหมายมาบังคับใช้.....	103
4.1.4	ความคลุมเครือของถ้อยคำกฎหมาย.....	104
4.1.5	ขอบเขตความรับผิดชอบของเจ้าสำนักโรงแรม.....	107
4.2	อุปสรรคและข้อจำกัดทางด้านอื่นๆ.....	110
4.2.1	ด้านตัวหน่วยงานหรือองค์กรที่ควบคุมดูแลกิจการโรงแรม.....	110
4.2.2	ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน.....	111
4.2.3	ด้านนโยบายและแนวทางแผนการพัฒนา.....	111
บทที่ 5	บทสรุปและเสนอแนะ.....	114
	รายการอ้างอิง.....	122
	บรรณานุกรม.....	125
	ภาคผนวก.....	126
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	145